

Το Ηλεκτρονικό Αναγνωστήριο της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος

Ρωξάνα Θεοδώρου¹, Μαρίνα Μαυρομιχάλη², Γεωργία Αγγελάκη³

Ηλεκτρονικό βιβλίο, Ηλεκτρονική δημοσίευση, Ψηφιακές υπηρεσίες, Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος

Περίληψη

Το Ηλεκτρονικό Αναγνωστήριο (ΗΑ) είναι μια νέα, καινοτόμος για τα ελληνικά δεδομένα, υπηρεσία η οποία σκοπό έχει να παρέχει στους εγγεγραμμένους και πιστοποιημένους αναγνώστες της, τη δυνατότητα αναζήτησης και πρόσβασης σε ελληνόγλωσσα ηλεκτρονικά εμπορικά βιβλία, για περιορισμένο χρονικό διάστημα, μέσω του διαδικτύου. Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι να περιγράψει εκτενώς τις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν, σε διάστημα δύο ετών, για την μελέτη, το σχεδιασμό, τη δημιουργία την ανάπτυξη και την παρουσίαση στο κοινό αυτής της ψηφιακής υπηρεσίας. Το ηλεκτρονικό βιβλίο στην Ελλάδα βρίσκεται ακόμα σε εμβρυικό στάδιο και παρόλο που σχεδόν 140 εκδότες δραστηριοποιούνται στον συγκεκριμένο τομέα, οι ηλεκτρονικοί τίτλοι αντιστοιχούν στο 10% της συνολικής βιβλιοπαραγωγής και μόλις στο 1% των πωλήσεων. Η Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος (ΕΒΕ) μέσω του θεσμικού της ρόλου, δράττεται της ευκαιρίας και αναλαμβάνει την πρωτοβουλία υλοποίησης μιας υπηρεσίας που βασικός της στόχος είναι η εξοικείωση των αναγνωστών με το ηλεκτρονικό βιβλίο, η εκπαίδευσή τους στη χρήση του απαραίτητου λογισμικού και υλισμικού εξοπλισμού, η ενημέρωση για τα πνευματικά δικαιώματα των εκδοτών και των δημιουργών, η ενθάρρυνση των εκδοτών στην επέκταση της επένδυσης στο ηλεκτρονικό βιβλίο και στην παροχή περισσότερων διαθέσιμων τίτλων υπ' αυτή τη μορφή.

Το ΗΑ είναι διαθέσιμο δωρεάν σε όλους, διαθέτει 2.534 μοναδικούς τίτλους από τους 14 μεγαλύτερους Έλληνες εκδότες και θα λειτουργήσει πιλοτικά για δύο έτη, οπότε και, μετά τη συγκέντρωση των απαραίτητων στατιστικών στοιχείων και μελετών χρήσης, θα επανεξεταστούν η ικανοποίηση των χρηστών, η ένταξη περαιτέρω εκδοτών, οι μέθοδοι αποζημίωσης των δικαιούχων κ.λπ.

¹ Βιβλιοθηκονόμος, PhD

² Βιβλιοθηκονόμος, Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος

³ Υπεύθυνη Ανάπτυξης Ψηφιακών Υπηρεσιών της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος, στο πλαίσιο του «Προγράμματος Μετεγκατάστασης της ΕΒΕ στο ΚΠΙΣΝ 2015-2018»

1. Η αγορά του ηλεκτρονικού βιβλίου στην Ελλάδα

Η αγορά του ηλεκτρονικού βιβλίου στην Ελλάδα βρίσκεται ακόμα σε εμβρυακό στάδιο, παρουσιάζοντας ωστόσο τάσεις ανάπτυξης, ειδικά τα τελευταία χρόνια. Καθώς δεν υπάρχει αυτή τη στιγμή καμία βιβλιογραφική βάση δεδομένων που να επιτρέπει τη συστηματική παρακολούθηση της εκδοτικής, για να συγκεντρωθεί μια σχετικά αξιόπιστη λίστα των σε κυκλοφορία ηλεκτρονικών βιβλίων χρησιμοποιήθηκαν τα στοιχεία⁴ του γραφείου ISBN της ΕΒΕ και οι κατάλογοι των διαθέσιμων ηλεκτρονικών βιβλίων των ηλεκτρονικών καταστημάτων της CosmoteBooks και της MyeBooks.gr

Από τις παραπάνω πηγές προέκυψε πως 138 εκδότες διαθέτουν στην αγορά ηλεκτρονικές εκδόσεις των τίτλων τους (εκ των 927 συνολικά εκδοτών που σύμφωνα με την πιο πρόσφατη καταγραφή δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα), ενώ μόλις 20 από αυτούς έχουν κυκλοφορήσει 20 ή παραπάνω τίτλους, εκπροσωπώντας έτσι και την συντριπτική πλειονότητα της εκδοτικής παραγωγής. Συνολικά, αυτή τη στιγμή, κυκλοφορούν 7.846 τίτλοι στην ελληνική γλώσσα. Λίγο περισσότερο από τους μισούς (3.959 τίτλοι), όπως είναι αναμενόμενο, ανήκουν στην κατηγορία της Λογοτεχνίας (ελληνικής και μεταφρασμένης), καταδεικνύοντας, ίσως, και το αναγνωστικό ενδιαφέρον.

2. Σκοπός ηλεκτρονικού αναγνωστηρίου

Με την επένδυση σε αυτή την καινοτόμο, για τα ελληνικά δεδομένα, υπηρεσία, σκοπός της Εθνικής Βιβλιοθήκης, στο πλαίσιο του θεσμικού της ρόλου, είναι η προώθηση της ηλεκτρονικής φιλαναγνωσίας και η ενίσχυση της εξοικείωσης του κοινού με την ελληνόγλωσση ηλεκτρονική εκδοτική παραγωγή. Ταυτόχρονα, η ΕΒΕ αναλαμβάνει να ενημερώσει και να εκπαιδεύσει το κοινό σχετικά με τα πνευματικά δικαιώματα και τους τρόπους προστασίας τους. Μακροπρόθεσμα, η υπηρεσία στοχεύει στην ενίσχυση της αγοράς του ηλεκτρονικού βιβλίου και στην ενθάρρυνση περισσότερων εκδοτών να διαθέσουν τίτλους σε αυτή τη μορφή.

3. Μελέτη, σχεδιασμός και υλοποίηση

⁴ Τα στοιχεία συλλέχθηκαν κατά την πρώτη φάση του έργου, Οκτώβριος 2016-Απρίλιος 2017.

Η ανάπτυξη και η πιλοτική λειτουργία της υπηρεσίας του ΗΑ χρηματοδοτήθηκε με αποκλειστική χορηγία από το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος στο πλαίσιο του Προγράμματος “Σχέδιο Υλοποίησης Μετεγκατάστασης της ΕΒΕ στο Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος 2015-2017”. Είναι ένα από τα 17 έργα της Δράσης 2 που αφορούσε στην ανάπτυξη των Ψηφιακών Υπηρεσιών της Εθνικής Βιβλιοθήκης, και ένα από 50 έργα που ολοκληρώθηκαν στο πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος.

Κατά την πρώτη φάση του έργου (Οκτώβριος 2016-Απρίλιος 2017) μελετήθηκαν εκτενώς οι σχετικές πρωτοβουλίες βιβλιοθηκών διεθνώς και συλλέχθηκαν στοιχεία αναφορικά με την αγορά του ηλεκτρονικού βιβλίου στην Ελλάδα. Παράλληλα, μελετήθηκε το ευρωπαϊκό και ελληνικό θεσμικό πλαίσιο γύρω από τον δανεισμό ηλεκτρονικών βιβλίων.

Με βάση τα παραπάνω στοιχεία, κατά τη δεύτερη φάση του έργου (Μάιος – Ιούλιος 2017), σχεδιάστηκαν αφενός το προτεινόμενο μοντέλο πρόσβασης των ηλεκτρονικών βιβλίων και αφετέρου, οι αναλυτικές τεχνικές και λειτουργικές προδιαγραφές του έργου. Η ανάπτυξη της πλατφόρμας ξεκίνησε τον Ιούλιο και ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο του 2017. Το Σεπτέμβριο του 2017, κατά την τρίτη φάση του έργου (Σεπτέμβριος 2017- Μάρτιος 2018) η ΕΒΕ ξεκίνησε τις διαπραγματεύσεις με τους Έλληνες εκδότες και απευθύνθηκε πρόσκληση συμμετοχής στους 20 Έλληνες εκδότες με παραγωγή τουλάχιστον 20 ηλεκτρονικών τίτλων.

Ακόμα, στις 9 Νοεμβρίου 2017 διεξήχθη ενημερωτική ημερίδα στον Πύργο Βιβλίων της ΕΒΕ. Στην ημερίδα παρουσιάστηκαν η προεργασία και οι στόχοι του έργου, το μοντέλο πρόσβασης, οι όροι και οι προϋποθέσεις της συμμετοχής των εκδοτών και έγινε σύντομη επίδειξη της υπό κατασκευής πλατφόρμας. Στο τέλος της ημερίδας η ΕΒΕ κάλεσε τους εκδότες να δηλώσουν τη συμμετοχή τους στην υπηρεσία του ΗΑ και από τους 20 ανταποκρίθηκαν θετικά 14 εκδότες.

Έως το τέλος του 2017 πραγματοποιήθηκαν οι εξής ενέργειες:

- Έγινε διαβούλευση ως προς το προσχέδιο των συμβάσεων και των αδειών.
- Πραγματοποιήθηκε εκπαίδευση των εκπροσώπων των εκδοτών στο διαχειριστικό περιβάλλον της πλατφόρμας για τη μεταφόρτωση των τίτλων τους και την παρακολούθηση των στατιστικών στοιχείων χρήσης.
- Διατέθηκε από τους εκδότες αρχική λίστα με προτεινόμενους τίτλους και στη συνέχεια η ΕΒΕ ανέλαβε την τελική επιλογή και επιμέλειά τους.

- Έγινε η μεταφόρτωση των τίτλων (συνολικά 2.899 αντίτυπα που αντιστοιχούν σε 2.534 μοναδικούς τίτλους) από τους εκδότες στην πλατφόρμα και ο τελικός έλεγχος από την Ομάδα Έργου της ΕΒΕ.
- Ολοκληρώθηκε η υπογραφή των συμβάσεων και η διεκπεραίωση του οικονομικού αντικειμένου της συνεργασίας.

Στο διάστημα που ακολούθησε η Ομάδα Έργου της ΕΒΕ σε συνεργασία με την ανάδοχο εταιρία συνέχισε την πραγματοποίηση ελέγχων και βελτιώσεων της πλατφόρμας μέχρι τη δημόσια διάθεσή της.

4. Αρχές υλοποίησης - Μοντέλο Πρόσβασης

Για το σχεδιασμό και την υλοποίηση της υπηρεσίας μελετήθηκαν εκτενώς οι σχετικές πρωτοβουλίες βιβλιοθηκών στο διεθνές περιβάλλον και η ελληνική αγορά του ηλεκτρονικού βιβλίου. Ο σχεδιασμός της υπηρεσίας βασίζεται στη διατήρηση των υφιστάμενων επιχειρησιακών πρακτικών των Ελλήνων εκδοτών, στην προστασία των ηλεκτρονικών τίτλων από το ενδεχόμενο της πειρατείας, και ευρύτερα, στο σεβασμό όσων προβλέπονται από το διεθνές, ευρωπαϊκό και ελληνικό νομικό πλαίσιο περί προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Η υπηρεσία αναμένεται να λειτουργήσει πιλοτικά για δύο χρόνια, κατά τα οποία η ΕΒΕ θα προβεί σε συστηματικές ενέργειες προβολής της και εκπαίδευσης των χρηστών για τη σύννομη χρήση του ηλεκτρονικού βιβλίου. Μέσα από την πιλοτική λειτουργία σκοπός είναι να εξαχθούν στατιστικά στοιχεία και συμπεράσματα, τα οποία θα οδηγήσουν στην περαιτέρω βελτίωση και ανάπτυξη της υπηρεσίας και την ενδεχόμενη αναθεώρηση του μοντέλου πρόσβασης για τους χρήστες και αποζημίωσης για τους εκδότες.

Το μοντέλο πρόσβασης σχεδιάστηκε κατ' αναλογία με τις συνθήκες πρόσβασης στο φυσικό κόσμο, και, αν και είναι σχετικά περιοριστικό για τον χρήστη και τις βιβλιοθήκες (λαμβάνοντας υπ' όψιν τις δυνατότητες που πλέον προσφέρει η ψηφιακή πρόσβαση), επιλέχθηκε γιατί είναι ένα αποδεκτό μοντέλο πρόσβασης για τους εκδότες διεθνώς. Τα βασικά του χαρακτηριστικά είναι τα εξής:

- Πρόσβαση κατόπιν εγγραφής, διαπίστευσης και ενεργοποίησης της εγγραφής
- Ένας χρήστης ανά ηλεκτρονικό τίτλο
- Ταυτόχρονη χρήση έως και τριών τίτλων ανά χρήστη
- Ταυτόχρονη κράτηση έως και δύο τίτλων ανά χρήστη

- Καταφόρτωση των βιβλίων σε εφαρμογή της επιλογής του χρήστη – συμβατής με το Adobe DRM, το σύστημα προστασίας ηλεκτρονικών βιβλίων που χρησιμοποιούν οι Έλληνες εκδότες
- Δυνατότητα ανάγνωσης σε έως 5 συσκευές
- Χρήση των ηλεκτρονικών βιβλίων για έως 20 ημέρες και δυνατότητα ανανέωσης για άλλες 20. Μετά το πέρας του χρονικού αυτού ορίου, το ηλεκτρονικό βιβλίο “κλειδώνει” στην εφαρμογή ανάγνωσης του χρήστη και επιστρέφεται αυτομάτως στη συλλογή
- Η υπηρεσία παρέχεται δωρεάν στον τελικό χρήστη

Η ΕΒΕ ανέλαβε το σύνολο του κόστους της ανάπτυξης της υπηρεσίας ΗΑ και της μίσθωσης των τίτλων, ενώ η συμμετοχή στην υπηρεσία για τους εκδότες είναι δωρεάν.

Πιο αναλυτικά, το μοντέλο μίσθωσης των ηλεκτρονικών βιβλίων βασίστηκε στις εξής παραμέτρους:

- Η μίσθωση ανά τίτλο υπολογίζεται στη μέση τιμή πώλησης του ηλεκτρονικού βιβλίου (συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.) και εφαρμόζεται ομοίως σε όλους του τίτλους, ανεξαρτήτως τιμής λιανικής πώλησης.
- Για κάθε ηλεκτρονικό βιβλίο υπολογίζονται 18 χρήσεις κατ’ έτος που διαρκούν από 20 ημέρες ($18 \times 20 = 360$).
- Η μίσθωση των τίτλων γίνεται για 2 χρόνια, δηλαδή για 36 χρήσεις, και έχει έναρξη την ημερομηνία δημόσιας παρουσίασης της Υπηρεσίας Ηλεκτρονικού Αναγνωστηρίου.
- Επιπλέον, η ΕΒΕ αποζημιώνει και το κόστος του DRM για κάθε χρήση, είτε απευθείας στον εκδότη, εάν διαθέτει ο ίδιος Adobe DRM server, είτε στην εταιρία Q&R που διαθέτει τον Adobe DRM server ως υπηρεσία στους εκδότες.
- Το σύνολο του αντιτίμου για τη μίσθωση των τίτλων έχει προπληρωθεί στους εκδότες, καλύπτοντας όλη τη διάρκεια της πιλοτικής λειτουργίας του έργου.

Δεδομένου του μοντέλου που ακολουθήθηκε και της πιλοτικής φύσης του έργου, πρέπει να σημειωθεί πως τα ηλεκτρονικά βιβλία δεν περνούν στην κυριότητα της ΕΒΕ. Πρόκειται, δηλαδή, για μίσθωση των τίτλων από του εκδότες για ένα πεπερασμένο χρονικό διάστημα. Μετά το πέρας αυτού του διαστήματος, και αφού συγκεντρωθούν τα απαραίτητα στατιστικά στοιχεία χρήσης και αξιοποίησης της συλλογής, η ΕΒΕ θα μπορεί να επαναδιαπραγματευτεί με τους εκδότες τόσο το μοντέλο αποζημίωσης όσο και το μοντέλο χρήσης, με στόχο τη βελτιστοποίηση της υπηρεσίας και την ικανοποίηση όλων των εμπλεκόμενων μερών.

5. Παροχή πρόσβασης στο περιεχόμενο και δικαιούχοι

Η πρόσβαση στην υπηρεσία και το περιεχόμενο του ΗΑ έχει τα εξής χαρακτηριστικά:

- A) Πρόσβαση σε όλους τους εγγεγραμμένους αναγνώστες της ΕΒΕ.
- B) Απομακρυσμένη πρόσβαση και πρόσβαση από τον χώρο της βιβλιοθήκης

A) Πρόσβαση σε όλους τους πολίτες

Η εφαρμογή γεωγραφικού περιορισμού απορρίφθηκε κατά το σχεδιασμό του ΗΑ, καθώς αποστολή της ΕΒΕ είναι να παρέχει τις υπηρεσίες της σε όλους τους πολίτες της χώρας.

Για την εγγραφή και την απόκτηση μοναδικών ταυτοποιητικών προσδιοριστών (username και password), οι χρήστες είναι απαραίτητο να διαθέτουν Αριθμό Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ) και κωδικούς TAXISNET καθώς μέσω αυτής της εφαρμογής γίνεται η ταυτοποίηση των στοιχείων τους⁵.

B) Απομακρυσμένη πρόσβαση και πρόσβαση από τον χώρο της βιβλιοθήκης

Πολλές βιβλιοθήκες διατηρούν ένα σύστημα πρόσβασης στα ηλεκτρονικά βιβλία τους που επιβάλλει στον χρήστη να βρίσκεται στον χώρο της βιβλιοθήκης για να διαβάσει παρόλο που το συγκεκριμένο μέτρο δημιουργεί αδικαιολόγητες προστριβές στη χρήση του ηλεκτρονικού βιβλίου.

Δεδομένου ότι η συλλογή του ΗΑ αποτελείται κυρίως από λογοτεχνικά βιβλία, η ΕΒΕ απέφυγε να διατηρήσει ένα τέτοιο μέτρο, καθώς θα περιοριζε τη δυνατότητα των αναγνωστών να διαβάσουν οπουδήποτε κι αν βρίσκονται βιβλία που στόχο έχουν κυρίως να ψυχαγωγήσουν.

Εδώ αξίζει να τονιστεί ότι οι Έλληνες εκδότες που παρέχουν τα βιβλία τους στο ΗΑ αναγνώρισαν το παραπάνω δεδομένο και οι ελάχιστες ανησυχίες σχετικά με θέματα ασφάλειας καλύφθηκαν από τον περιορισμό του μοναδικού χρήστη.

6. Συνδεσιμότητα με δίκτυο βιβλιοθηκών

⁵ Για περισσότερες λεπτομέρειες βλ. Οδηγός Χρήσης Εγγραφής Αναγνώστη ΕΒΕ στο <https://nlg-storage.azureedge.net/wp-uploads/2018/05/Οδηγός-χρήσης-εγγραφής-αναγνώστη.pdf>

Μέσω του ΗΑ η ΕΒΕ στοχεύει να ενισχύσει τους δεσμούς των χρηστών με τις βιβλιοθήκες της χώρας. Η εξάπλωση και προώθηση της υπηρεσίας του ΗΑ με όσο το δυνατόν περισσότερες βιβλιοθήκες, θα αναβαθμίσει το ρόλο τους ως κέντρα πληροφόρησης και γνώσης, δίνοντας τους τη δυνατότητα να παρέχουν υψηλής ποιότητας υπηρεσίες σε πληθυσμούς που, κατά κανόνα, στερούνται πρόσβασης σε αυτές, λόγω οικονομικών, γεωγραφικών, διοικητικών ή άλλων περιορισμών. Η ανάπτυξη, εξάλλου, της τεχνολογίας είναι τέτοια που επιτρέπει, αν όχι επιβάλλει, τη εξάπλωση υπηρεσιών όπως το ΗΑ, ακόμα και στις πιο απομακρυσμένες βιβλιοθήκες.

Η συνεργασία που η ΕΒΕ σχεδιάζει να αναπτύξει με τις τοπικές βιβλιοθήκες ώστε αυτές να παρέχουν την κατάλληλη καθοδήγηση και υποστήριξη στους χρήστες που θα θελήσουν να χρησιμοποιήσουν το ΗΑ, θα περιλαμβάνει την εκπαίδευση και εξοικείωση του προσωπικού των βιβλιοθηκών σε τρεις τομείς:

1. την ηλεκτρονική εγγραφή και πιστοποίηση των χρηστών στην ΕΒΕ μέσω του συστήματος ενιαίας ταυτοποίησης
2. τη χρήση του ΗΑ και την εγκατάσταση των απαραίτητων προγραμμάτων κι εφαρμογών ηλεκτρονικής ανάγνωσης
3. γενικότερα θέματα σχετικά με το ηλεκτρονικό βιβλίο, τα πνευματικά δικαιώματα, τη φιλιαναγνωσία, κλπ.

Το Δίκτυο Βιβλιοθηκών της ΕΒΕ αποτελεί το ιδανικό πλαίσιο για την εφαρμογή της παραπάνω συνεργασίας. Όπως αναφέρει ο Γενικός Διευθυντής της ΕΒΕ, Δρ. Φίλιππος Τσιμπόγλου, το Δίκτυο “Φιλοδοξεί να γίνει το μέσο ανταλλαγής πληροφοριών, γνώσης και επαγγελματικής επικοινωνίας ανάμεσα στις βιβλιοθήκες, να αναλάβει πρωτοβουλίες επιμορφωτικών προγραμμάτων για τους υπαλλήλους των βιβλιοθηκών [...] και να προσφέρει διαρκή υποστήριξη και ενημέρωση στις βιβλιοθήκες – μέλη του.”⁶

7. Αναμενόμενα οφέλη από την ανάπτυξη της υπηρεσίας

7.1. Δημιουργία «προηγούμενου»

Από την λειτουργία και τη χρήση του ΗΑ της ΕΒΕ αναμένεται να προκύψουν οφέλη για ολόκληρη την ελληνική βιβλιοθηκονομική κοινότητα, καθώς η ΕΒΕ καταφέρνει να δημιουργήσει μια πρωτοπόρα υπηρεσία για τα δεδομένα της χώρας και να ανοίξει το δρόμο στα υπόλοιπα, συγγενή ιδρύματα να υλοποιήσουν αντίστοιχες ή και ακόμα

⁶ Δίκτυο Ελληνικών Βιβλιοθηκών της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος, <https://network.nlg.gr/liga-logia/>

περισσότερο πρωτοπόρες υπηρεσίες. Η θεσμική θέση της ΕΒΕ της δίνει το πλεονέκτημα να μπορεί να ορίσει πολιτικές, να δώσει κατευθύνσεις, να δημιουργήσει όραμα, να εμπνεύσει, αλλά και να μοιραστεί πόρους και τεχνογνωσία.

7.2 Οφέλη για το Δίκτυο

Οι βιβλιοθήκες του Δικτύου Ελληνικών Βιβλιοθηκών που θα εκπαιδευτούν στη χρήση του ΗΑ και θα προωθήσουν την υπηρεσία στις τοπικές τους κοινότητες, αναμένεται να έχουν αύξηση του αριθμού των εγγεγραμμένων χρηστών τους, ενώ ταυτόχρονα θα ενισχύσουν τους μεταξύ τους δεσμούς και θα εξοικειωθούν με τις υπηρεσίες που παρέχονται από άλλα ιδρύματα της χώρας.

7.3 Οφέλη για τους αναγνώστες

Η προώθηση της ανάγνωσης είναι μία από τις βασικές προτεραιότητες των Βιβλιοθηκών. Με το ΗΑ η ΕΒΕ, διευκολύνοντας την πρόσβαση στα νέα εκδοτικά μέσα παραγωγής, ανοίγει τις πόρτες της σε ένα ευρύτερο κοινό και στοχεύει στην προώθηση της φιλιαναγνωσίας.

Επίσης, οι εκδηλώσεις που θα διοργανώνει η ΕΒΕ για την εκπαίδευση και εξοικείωση του αναγνωστικού κοινού με το ηλεκτρονικό βιβλίο, την ηλεκτρονική ανάγνωση, τη χρήση της απαραίτητης τεχνολογίας, την πνευματική ιδιοκτησία, κ.ά. με αφορμή το ΗΑ μπορεί να προσελκυσθούν άνθρωποι που ενδεχομένως προηγουμένως δεν θα είχαν κάποιο ερευνητικό ενδιαφέρον και δεν θα επισκέπτονταν την ΕΒΕ και τελικά να ενισχυθεί ο δεσμός τους με το χώρο και το ρόλο της βιβλιοθήκης.

7.4. Οφέλη για τους εκδότες

Η υπηρεσία του ΗΑ αποτελεί για την Ελλάδα μια ευκαιρία να ενισχυθεί η προβολή των Ελλήνων εκδοτών και του ελληνόγλωσσου εμπορικού βιβλίου, ενώ ταυτόχρονα είναι πιθανό να προωθήσει τη αγορά της ελληνικής ηλεκτρονικής παραγωγής μέσα από την εξοικείωση του αναγνωστικού κοινού με αυτήν. Επίσης, δίνεται στους εκδότες ένα εργαλείο να παρακολουθούν τα στοιχεία για τη χρήση των βιβλίων τους και κατ' επέκταση να ερευνούν τον αντίκτυπο που δημιουργεί η υπηρεσία του ΗΑ στην αγορά του ηλεκτρονικού βιβλίου.

Σε κάθε περίπτωση, μέσα από τη συνεργασία με τους Έλληνες εκδότες ο σημαντικότερος στόχος που επιτυγχάνεται είναι η δημιουργία ενός κλίματος εμπιστοσύνης ανάμεσα σε όλα τα αντισυμβαλλόμενα μέρη (Βιβλιοθήκη – εκδότες-συγγραφείς – φορείς συλλογικής διαχείρισης). Μέσω διαπραγματεύσεων και

αμοιβαίων υποχωρήσεων δημιουργήθηκε, κυριολεκτικά εκ του μηδενός για τα ελληνικά δεδομένα, το κατάλληλο περιβάλλον για την ανάπτυξη μιας καινοτόμου υπηρεσίας.

8. Συμπεράσματα και Προοπτικές ανάπτυξης

Όπως ήδη σημειώθηκε η υπηρεσία του ΗΑ αποτελεί την πρώτη απόπειρα διάθεσης ελληνόγλωσσου εμπορικού ηλεκτρονικού βιβλίου στην Ελλάδα μέσω Βιβλιοθήκης. Για να εξασθούν ασφαλή συμπεράσματα σχετικά με την επιτυχία του εγχειρήματος είναι απαραίτητη η συλλογή στατιστικών στοιχείων χρήσης μετά το πέρας της πιλοτικής περιόδου λειτουργίας. Ωστόσο, οι δυνατότητες ανάπτυξης της υπηρεσίας είναι ορατές. Απώτερος στόχος της ΕΒΕ είναι η υπηρεσία αυτή να συγκεντρώσει και να δώσει πρόσβαση στο σύνολο της ηλεκτρονικής εκδοτικής παραγωγής και να αποτελέσει το πλέον αντιπροσωπευτικό μέσο ανάδειξης των εκδοτικών δραστηριοτήτων. Με τη συνεργασία του Δικτύου Ελληνικών Βιβλιοθηκών οι χρήστες μπορούν να ενημερωθούν και να εκπαιδευτούν στη χρήση των ηλεκτρονικών βιβλίων και να εξοικειωθούν με αυτά.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ - Συντελεστές του έργου

Δρ. Ρωξάνα Θεοδώρου Συντονίστρια Έργου	Εξωτερική συνεργάτης
Μαρίνα Μαυρομιχάλη (Υπεύθυνη Έργου) Κατερίνα Λυρώνη, Αιμιλία Παναγιωτίδη, Μιχάλης Γερόλιμος, Παναγιώτης Παλούκος	Ομάδα Έργου, Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος
Δρ. Μαρίνος Παπαδόπουλος Νομικός Σύμβουλος έργου	Εξωτερικός συνεργάτης
Quality & Reliability Υλοποίηση Πλατφόρμας Ηλεκτρονικού Αναγνωστηρίου	Εξωτερικός συνεργάτης
Διονύσης Μαρίνος, Μάνος Κουμής Επιλογή τίτλων	Εξωτερικοί συνεργάτες
Δημήτρης Παπάζογλου, Γιώργος Τριανταφυλλάκος Σχεδιασμός οπτικής ταυτότητας	Εξωτερικοί συνεργάτες
Γεωργία Αγγελάκη Διαχειρίστρια Δράσης 2 (Ανάπτυξη)	Φίλοι & Υποστηρικτές ΚΠΙΣΝ, Εξωτερική συνεργάτης

<p>Ψηφιακών Υπηρεσιών ΕΒΕ) στο πλαίσιο του “Προγράμματος Υλοποίησης Μετεγκατάστασης της ΕΒΕ στο ΚΠΙΣΝ, 2015-2017”</p>	
<p>Εκδοτικοί Οίκοι</p>	<p>Γκοβόστη Διόπτρα Έναστρον Εκδοτικός Οίκος Βιβλιοπωλείο της Εστίας Επίκεντρο Ζαχαράκης Ίκαρος Λιβάνης Μεταίχμιο Μίνωας Πατάκη Περίπλους - Διονύσης Βίτσος Χαρλένικ Ελλάς Ψυχογιός</p>